

659

Besluit van 24 december 1986 tot vaststelling van regels als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Toeslagenwet (Inkomensbesluit Toeslagenwet)

Wij Beatrix, bij de Gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 6 november 1986, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, nr. SZ/SV/VV/SVV/86/09223;

Gelet op artikel 6, tweede lid, van de Toeslagenwet (Stb. 1986, 562);

De Raad van State gehoord (advies van 15 december 1986, nr. W12.86.0590);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 22 december 1986, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, nr. SZ/SV/VV/SVV/86/10863;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Algemeen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder de wet: de Toeslagenwet (Stb. 1986, 562).

§ 2. Inkomensbestanddelen

§ 2.1. *Inkomen uit arbeid*

Artikel 2

Voor de toepassing van artikel 6, eerste lid, van de wet wordt onder inkomen uit arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven verstaan:

- a. opbrengst van arbeid;
- b. winst uit bedrijf en zelfstandig uitgeoefend beroep.

Artikel 3

1. Onder opbrengst van arbeid als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt, voor zover bedoelde arbeid in dienstbetrekking als bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (Stb. 1966, 64) wordt verricht, verstaan het loon in de zin van die wet.

2. In afwijking van het eerste lid wordt niet als opbrengst van arbeid beschouwd:

a. een aanspraak om na verloop van tijd of onder een voorwaarde een of meer uitkeringen of verstrekkingen te ontvangen, voor zover deze niet wordt gedekt door stortingen van de werknemer;

b. een loondervingsuitkering in de zin van de wet en een uitkering op grond van artikel 57 van de Ziektewet (Stb. 1967, 473), al dan niet vermeerderd met een toeslag op grond van de wet;

c. een aanvulling op een loondervingsuitkering;

d. vakantie-uitkering.

3. Indien op grond van artikel 7, eerste lid, van de wet van inkomen uit arbeid een gedeelte is vrijgelaten, worden, in afwijking van het bepaalde in het tweede lid, onderdelen b en c, de op dat inkomen betrekking hebbende uitkeringen op grond van de verplichte verzekering dan wel artikel 57 van de Ziektewet en op grond van de verplichte verzekering van de Werkloosheidswet, voor zolang de dienstbetrekking voortduurt, alsmede aanvullingen op die uitkeringen als opbrengst van arbeid beschouwd.

Artikel 4

1. Onder opbrengst van arbeid als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, worden, voor zover bedoelde arbeid in dienstbetrekking wordt verricht doch niet in de zin van de Coördinatiewet Sociale Verzekering verstaan de gelden en alle andere voordelen welke als beloning voor die arbeid worden genoten.

2. Ten aanzien van de gelden en alle andere voordelen uit de dienstbetrekking, bedoeld in het eerste lid, is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 5 tot en met 8 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering van overeenkomstige toepassing.

3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid wordt niet als opbrengst van arbeid beschouwd:

a. een uitkering, die naar aard en strekking overeenkomt met een loondervingsuitkering in de zin van de wet;

b. vakantie-uitkering.

Artikel 5

1. Onder opbrengst van arbeid als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, worden, voor zover bedoelde arbeid niet in dienstbetrekking wordt verricht, verstaan de gelden en alle andere voordelen uit hoofde van die arbeid genoten verminderd met de daarop betrekking hebbende kosten van verwerving. Bij de bepaling van de opbrengst van arbeid worden de premies ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet (Stb. 1980, 1), de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Stb. 1967, 655) en de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1980, 28), welke over het bedoelde inkomen verschuldigd zijn, in mindering gebracht.

2. Het bepaalde bij of krachtens artikel 8 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering is met betrekking tot het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6

1. Onder winst als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt verstaan hetgeen ingevolge het bepaalde bij of krachtens Hoofdstuk II, Afdeling 2, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (Stb. 1964, 519) als winst wordt beschouwd, met dien verstande dat de bestanddelen van de winst als bedoeld in artikel 57, eerste lid, onderdelen a, b en c, van die wet niet geacht worden te behoren tot die winst.

2. Artikel 5, eerste lid, laatste volzin, is voor het inkomen, bedoeld in dit artikel, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7

1. Voor de toepassing van artikel 6, eerste lid, van de wet wordt onder inkomen in verband met arbeid in het bedrijfs- of beroepsleven verstaan:

a. een loondervingsuitkering in de zin van de wet alsmede een uitkering die naar aard en strekking daarmee overeenkomt, met uitzondering van de uitkeringen die op grond van artikel 3, derde lid, als opbrengst van arbeid worden beschouwd;

b. een uitkering op grond van een particuliere verzekering wegens derving van inkomen, welke ten behoeve van de werknemer in het kader van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst is afgesloten;

c. een uitkering op grond van een pensioenregeling, voorzover niet begrepen onder a;

d. een uitkering op grond van een buitenlandse wettelijke sociale verzekeringsregeling, voorzover niet begrepen onder a, met uitzondering van een uitkering, die naar aard en strekking overeenkomt met een uitkering op grond van de Algemene Kinderbijslagwet of een verstrekking op grond van de Ziektefondswet (Stb. 1964, 392), of de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten;

e. een uitkering op grond van een regeling voor vervroegde uittreding of een regeling, die naar aard en strekking daarmee overeenkomt;

f. een uitkering op grond van een regeling voor functioneel leeftijdsontslag;

g. loon dat uit vroegere dienstbetrekking wordt genoten, voorzover niet begrepen onder a, b, c, d, e of f;

h. een toeslag op grond van de wet;

i. een uitkering op grond van de Algemene Weduwen- en Wezenwet (Stb. 1965, 429);

j. een uitkering op grond van de Algemene Ouderdomswet (Stb. 1985, 181);

k. een pensioen op grond van de Wet buitengewoon pensioen 1940-1945 (Stb 1977, 493);

l. een uitkering op grond van de Wet uitkeringen vervolgingslachtoffers 1940-1945 (Stb. 1986, 386);

m. een pensioen op grond van de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers (Stb. 1977, 495);

n. een uitkering op grond van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945 (Stb. 1984, 94);

o. een pensioen op grond van de Wet buitengewoon pensioen Indisch Verzet (Stb. 1986, 360);

p. een basisbeurs en een aanvullende beurs op grond van Hoofdstuk II van de Wet op de studiefinanciering (Stb. 1986, 252) alsmede een beurs, die naar aard en strekking daarmee overeenkomt;

q. een bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de door Onze Minister van Economische Zaken opgerichte Stichting ontwikkeling en sanering midden- en kleinbedrijf; en

r. een maandelijkse bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de door Onze Minister van Landbouw en Visserij opgerichte Stichting ontwikkelings- en saneringsfonds voor de landbouw.

2. In afwijking van het eerste lid, wordt niet als inkomen in verband met arbeid beschouwd:

a. een aanspraak om na verloop van tijd onder een voorwaarde een of meer uitkeringen of verstrekkingen te ontvangen, voor zover deze niet worden gedekt door stortingen van degene die het desbetreffende inkomen geniet;

b. een eenmalige uitkering welke na beëindiging van de dienstbetrekking aan een werknemer in verband met die beëindiging wordt betaald;

c. het bedrag waarmee een loondervingsuitkering op grond van de artikelen 24 en 48 van de Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid (Stb. 1986, 567) wordt verhoogd;

d. vakantie-uitkering, over de in dat lid genoemde inkomensbestanddelen;

e. een vakantiebon, verstrekt naast een loondervingsuitkering, voor zover niet begrepen onder d;

f. een uitkering die naar aard en strekking overeenkomt met een loondervingsuitkering, toegekend aan een directeur-grootaandeelhouder, wiens arbeidsverhouding niet als dienstbetrekking als bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, wordt beschouwd.

3. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel c, wordt onder pensioenregeling verstaan:

a. een regeling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend ten doel heeft de verzorging van werknemers en gewezen werknemers bij invaliditeit en ouderdom en de verzorging van hun echtgenoten en van hun minderjarige kinderen en pleegkinderen door middel van pensioen;

b. een door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingevolge het bepaalde in artikel 6, derde lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering aangewezen regeling.

§ 3. Bepaling van het inkomen

Artikel 8

1. Het inkomen uit of in verband met arbeid wordt vastgesteld op het tot een bedrag per dag herleide inkomen, bedoeld in de artikelen 3 tot en met 7, dat degene, die aanspraak maakt op een toeslag, en zijn echtgenoot verwerven of redelijkerwijs geacht kunnen worden te zullen verwerven, in het betalingstijdvak, waarover de loondervingsuitkering wordt uitbetaald.

2. Indien degene, die aanspraak maakt op een toeslag of zijn echtgenoot in het betalingstijdvak waarover de loondervingsuitkering wordt betaald, bestendig inkomen gaat verwerven, dan wel indien zij ophouden bestendig inkomen te verwerven, wordt het recht op toeslag gedurende het resterende gedeelte van dat betalingstijdvak vastgesteld op het tot een bedrag per dag herleide inkomen, bedoeld in de artikelen 3 tot en met 7, dat zij gedurende dat gedeelte hebben verworven.

3. Voor de toepassing van het eerste en het tweede lid wordt de week gesteld op 5 dagen en de maand op 21,75 dagen.

4. Onder betalingstijdvak, bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt verstaan, de periode die door de bedrijfsvereniging wordt gehanteerd bij de uitbetaling van de loondervingsuitkering.

5. Indien aannemelijk is, dat een inkomensbestanddeel geen juiste maatstaf biedt voor de bepaling van het in het eerste lid bedoelde inkomen, dat met ingang van de dag, waarop aanspraak op toeslag wordt gemaakt, wordt verworven, wordt dat inkomensbestanddeel per dag vastgesteld op $1/65,25$ onderscheidenlijk $1/261$ van het bedrag, dat over 3 maanden onderscheidenlijk een jaar als dat inkomensbestanddeel is verworven.

6. Indien met ingang van de dag dat aanspraak wordt gemaakt op de toeslag, winst als bedoeld in artikel 6 wordt genoten, wordt het daaruit voortvloeiende inkomensbestanddeel per dag vastgesteld op $1/261$ van de over het kalenderjaar of het niet met het kalenderjaar samenvallend boekjaar onmiddellijk aan die dag voorafgaande genoten winst.

7. Indien de toepassing van de leden 1 tot en met 6, gelet op het tijdstip van verwerving van een inkomensbestanddeel, tot een kennelijk onredelijk resultaat leidt, bepaalt de bedrijfsvereniging op welke periode dat inkomensbestanddeel geacht moet worden betrekking te hebben en hoe dit bestanddeel geacht moet worden over deze periode te zijn verdeeld.

§ 4. Slotbepalingen

Artikel 9

In afwijking van het bepaalde in artikel 3, eerste lid, en artikel 7, eerste lid, wordt de eenmalige uitkering op grond van artikel XV van de Wet premieheffing over uitkeringen (Stb. 1986, 639) niet als opbrengst van arbeid onderscheidenlijk als inkomen in verband met arbeid beschouwd.

Artikel 10

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1987.

Artikel 11

Dit besluit kan worden aangehaald als Inkomensbesluit Toeslagenwet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 24 december 1986

Beatrix

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning

Uitgegeven de *dertigste* december 1986

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Tevens zal het advies met de daarbij terinzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 januari 1987, nr. 8

NOTA VAN TOELICHTING

De Toeslagenwet heeft tot doel om toeslagen te verlenen aan personen, die een loondervingsuitkering ontvangen wegens werkloosheid, ziekte of arbeidsongeschiktheid, en die een inkomen op grond van die loondervingsuitkering ontvangen dat lager is dan het relevante sociale minimum. Het sociaal minimum wordt geacht voor ongehuwden 70% van het minimumloon, voor één-oudergezinnen 90% van het minimumloon en voor overige gezinnen 100% van het minimumloon te bedragen. Recht op toeslag bestaat slechts indien en voorzover de eigen middelen van de uitkeringsgerechtigde en zijn eventuele echtgenoot tekort schieten.

Onder eigen middelen dienen in dit verband verstaan te worden alle vormen van inkomen uit of in verband met arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven van betrokkene en eventuele echtgenoot. Een en ander is vastgelegd in artikel 6 van de wet. Daarbij is bepaald, dat bij algemene maatregel van bestuur (a.m.v.b.) nadere en zonodig afwijkende regels worden gesteld met betrekking tot het inkomen. Bij strikte toepassing van de uitgangspunten welke aan de Toeslagenwet ten grondslag liggen, past er geen enkele vrijlatingsregeling, indien degene, die aanspraak maakt op een toeslag, of zijn eventuele echtgenoot eigen inkomen geniet of gaat verwerven. Dit zou echter tot gevolg hebben dat de bereidheid om aan het arbeidsproces deel te nemen in een aantal gevallen te zeer wordt ontmoedigd. Daarom is in artikel 7 van de Toeslagenwet bepaald, dat gedurende ten hoogste twee jaren van het inkomen uit arbeid een bedrag van 5% van het minimumloon en 30% van het meerdere tot een maximum van 15% van het minimumloon niet als inkomen wordt aangemerkt. Bij de vaststelling van de periode van twee jaar wordt een periode waarover een uitkering op grond van de Ziektewet is ontvangen buiten beschouwing gelaten.

Dit besluit strekt ertoe nader aan te duiden wat onder inkomen uit of in verband met arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven moet worden verstaan en op welke wijze met het inkomen rekening moet worden gehouden voor het bepalen van de toeslag.

De systematiek van dit besluit is als volgt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen inkomen uit arbeid en inkomen in verband met arbeid. Het onderscheid tussen inkomen uit arbeid en inkomen in verband met arbeid is nodig voor de toepassing van de vrijlatingsregeling van artikel 7 van de wet. Inkomen uit arbeid komt voor gedeeltelijke vrijlating in aanmerking, inkomen in verband met arbeid niet.

In de artikelen 2 tot en met 6 wordt aangegeven welke inkomensbestanddelen als inkomen uit arbeid moeten worden beschouwd.

In artikel 7 wordt aangegeven wat als inkomen in verband met arbeid moet worden beschouwd.

Artikel 8 geeft aan op welke wijze het inkomen voor het bepalen van de toeslag moet worden herleid tot een inkomen per dag.

Aan de uitwerking van het begrip inkomen uit of in verband met arbeid ligt de volgende conceptie ten grondslag.

Voor personen die in dienstbetrekking werkzaam zijn, dient al hetgeen uit die dienstbetrekking genoten wordt als opbrengst van arbeid te worden aangemerkt.

Als inkomen in verband met arbeid dient te worden aangemerkt al het inkomen dat wordt genoten uit die dienstbetrekking, nadat de dienstbetrekking is geëindigd.

Te denken valt hierbij aan loondervingsuitkeringen op grond van de wettelijke verplichte werknemersverzekeringen, VUT-uitkeringen, pensioenen, aanvullingen op loondervingsuitkeringen etc. Dit is in het besluit nader uitgewerkt door bovengenoemde uitkeringen met name te noemen

en daar als laatste inkomensbestanddeel aan toe te voegen loon uit vroegere dienstbetrekking voorzover niet begrepen onder de hiervoor genoemde inkomensbestanddelen. Een eenmalige uitkering welke na afloop van de dienstbetrekking aan de werknemer wordt betaald, wordt niet als inkomen in verband met arbeid beschouwd.

Voor personen die werkzaam zijn in het kader van bedrijf of zelfstandig uitgeoefend beroep, dient als inkomen uit arbeid te worden aangemerkt de winst.

Als inkomen in verband met arbeid dient bij zelfstandigen te worden aangemerkt een inkomensdervingsuitkering op grond van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet in geval van arbeidsongeschiktheid alsmede periodieke uitkeringen in verband met bedrijfsbeëindiging.

De Toeslagenwet vult derhalve aan op de bovenwettelijke uitkeringen en al hetgeen werkgevers en werknemers in het kader van de arbeidsvoorwaarden overeenkomen en op de voorzieningen voor inkomensderving voor zelfstandigen. De verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven gaat voor de verantwoordelijkheid van de overheid in het kader van de minimumbescherming.

Daarnaast worden als inkomen in verband met arbeid aangemerkt:

- Een toeslag op grond van de wet; dit is technisch noodzakelijk om het recht op toeslag in geval van samenloop goed te regelen.
- Een AWW- en een AOW-uitkering omdat er sprake is van veronderstelde inkomensderving.
- Uitkeringen ten behoeve van oorlogsslachtoffers; voorzover aan deze uitkeringen een inkomensdervingskarakter verbonden is.
- Een beurs en een aanvullende beurs op grond van de Wet op de studiefinanciering alsmede een beurs die naar aard en strekking daarmee overeenkomt; laatstgenoemde inkomensbestanddelen zijn niet als inkomen in verband met arbeid te beschouwen; er dient echter een voorrang tussen enerzijds het recht op toeslag en anderzijds het recht op studiefinanciering te worden bepaald. Het kan daarbij gaan om twee situaties, te weten een studerende heeft naast studiefinanciering nog recht op een loondervingsuitkering of een studerende woont samen met een partner die een loondervingsuitkering heeft.

Het ligt in deze situaties in de reden om het zelfstandig recht op studiefinanciering voor te laten gaan op een eventueel recht op toeslag.

In dit besluit is rekening gehouden met het advies dat de Sociale Verzekeringsraad (SVr) op 25 juli 1986 over een aantal uitvoeringsmaatregelen met betrekking tot de stelselherziening sociale zekerheid heeft uitgebracht. Blijkens dit advies kan de SVr zich in hoofdlijnen met de opzet van dit besluit verenigen. De SVr heeft voorts nadere aandacht gevraagd voor de invulling van het inkomensbegrip. Mede naar aanleiding van dit advies is hierboven uitvoerig uiteengezet welke visie aan dit besluit ten grondslag ligt en welke invulling hieraan voor de afzonderlijke inkomensbestanddelen wordt gegeven. Ten aanzien van een tweetal inkomensbestanddelen, te weten de bovenwettelijke uitkeringen en de beurzen op grond van de Wet op de studiefinanciering is de SVr van oordeel dat aanduiding als inkomen achterwege zou moeten blijven. Deze verschillen vloeien voort uit een verschil in zienswijze op het inkomensbegrip als zodanig. Wel zijn naar aanleiding van dit advies en naar aanleiding van de discussie over de concept-inkomensbesluiten in de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II, 1986/1987, 17 475, nrs. 11 tot en met 13) in afwijking van de oorspronkelijke opzet, een rentedragende lening op grond van de Wet op de Studiefinanciering en een uitkering ineens welke na beëindiging van de dienstbetrekking aan een werknemer in verband met die beëindiging wordt betaald, van het inkomensbegrip uitgezonderd.

Tenslotte is de wijze van berekening van het inkomen per tijdsperiode (artikel 8) aangepast aan de reactie die van de zijde van de uitvoeringsorganen via de SVr, in aanvulling op het advies, is ontvangen bij brief van 21 oktober 1986.

De regeling, welke in dit besluit is vastgelegd, zal worden uitgevoerd door uitvoeringsorganen, die belast zijn met de uitvoering van de loonderwijsuitkeringen in de zin van de wet. De regeling komt in de plaats van de betreffende bepalingen in het inkomensbesluit-AAW, en de minimumdagloonbesluiten op grond van de Werkloosheidswet en de Ziektewet. Er is derhalve sprake van een harmonisatie van de regelgeving. Waar mogelijk zijn de bepalingen en de daarbij behorende toelichting in dit inkomensbesluit, in de gelijktijdig te treffen inkomensbesluiten op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en op grond van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet op gelijke wijze geredigeerd. Overwogen is of het mogelijk is om één besluit te maken, dat voor deze drie wetten zou gelden. Hiervan is afgezien omdat het karakter van deze wetten verschillend is en omdat daardoor op bepaalde onderdelen een verschillende benadering noodzakelijk is.

In dit besluit wordt met betrekking tot de definiëring van het inkomen onder andere verwezen naar de Coördinatiewet Sociale Verzekering (CSV). Daarbij is uitgegaan van de tekst, zoals deze met ingang van 1 januari 1987 als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet premieheffing over uitkeringen luidt.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Dit artikel geeft een globale aanduiding van al hetgeen onder inkomen uit arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven moet worden verstaan.

Inkomen uit arbeid kan op grond van artikel 7 van de wet in de vrijlating worden betrokken.

Artikel 3, eerste lid

In het eerste lid wordt bepaald wat de opbrengst van arbeid is voor personen werkzaam in dienstbetrekking in de zin van artikel 3a, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (CSV). Aansluiting is gezocht bij het loonbegrip in de CSV.

Indien de bedrijfsvereniging de loonbetalingsverplichting op grond van hoofdstuk IV van de Werkloosheidswet overneemt is er eveneens sprake van loon.

Tweede lid Algemeen

In het tweede lid worden bepaalde inkomensbestanddelen, welke als loon in de zin van de CSV worden beschouwd, uitgezonderd. Daarbij wordt uitgegaan, zoals hierboven aan het slot van het algemeen gedeelte van de nota van toelichting reeds is aangegeven, van de CSV, zoals deze met ingang van 1 januari 1987 als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet premieheffing over uitkeringen luidt.

Onderdeel a

Een aanspraak bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de CSV, om na verloop van tijd of onder een voorwaarde één of meer uitkeringen of verstrekkingen te ontvangen wordt niet als loon beschouwd. Indien een dergelijke aanspraak tot het loon zou worden gerekend, zou de toeslag onvoldoende zijn om het relevante sociale minimum te garanderen.

Onderdeel b en c

De Wet premieheffing over uitkeringen heeft tot gevolg dat ZW-, WW- en WAO- uitkeringen, al dan niet vermeerderd met toeslagen, alsmede aanvullingen op deze uitkeringen als loon worden beschouwd. Indien een werknemer tijdens de dienstbetrekking in de zin van artikel 3a, eerste lid, van de CSV, één of meerdere van de in de vorige zin genoemde inkomensbestanddelen, al dan niet vermeerderd met een toeslag ontvangt, is er sprake van loon, en derhalve ook van opbrengst van arbeid. In het kader van dit besluit moeten deze inkomensbestanddelen echter als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd. Daarom wordt via deze onderdelen bepaald dat deze inkomensbestanddelen niet als loon worden beschouwd.

Onderdeel d

De Toeslagenwet voorziet in een aanvulling op de loondervingsuitkering per dag. Voor de bepaling van de toeslag wordt op grond van artikel 8, vijfde lid, van de wet, de in het dagloon begrepen vakantie-uitkering niet in aanmerking genomen. Voor de bepaling van het recht op toeslag per dag dient een eventuele aanspraak op vakantie-uitkering buiten beschouwing te blijven. Indien de vakantie-uitkering als opbrengst van arbeid zou worden beschouwd, zou de toeslag onvoldoende zijn om het relevante sociale minimum te garanderen.

Derde lid

Een ziektewetuitkering en een werkloosheidsuitkering, alsmede de daarop verleende aanvullingen, worden in beginsel als inkomen in verband met arbeid beschouwd. Een uitzondering wordt gevormd door een ziektewetuitkering en een werkloosheidsuitkering alsmede de daarop verleende aanvulling, die betrekking hebben op inkomen uit arbeid, waarvan een gedeelte op grond van artikel 7, eerste lid, van de wet werd vrijgelaten voor zolang de dienstbetrekking voortduurt. Laatstgenoemde inkomensbestanddelen worden als opbrengst van arbeid beschouwd. Dit is geregeld in het derde lid. De vrijlating is bedoeld om deelname aan of herintreding in het arbeidsproces te stimuleren. Het ligt in de rede om uitkeringen bij ziekteverzuim in verband met een dienstbetrekking, waarvan de verkregen inkomsten worden vrijgelaten, eveneens onder de vrijlating te brengen zolang die dienstbetrekking voortduurt. Anders zou onmiddellijk een aanzienlijke terugval in inkomen optreden. Hetzelfde geldt voor een werkloosheidsuitkering voor zolang de dienstbetrekking voortduurt; te denken valt hierbij aan werkloosheid in geval van buitengewone natuurlijke omstandigheden.

Het volgende voorbeeld moge dit verduidelijken. Stel A verdient een inkomen uit arbeid ter hoogte van het minimumloon (stel 100). A wordt werkloos en ontvangt een loondervingsuitkering van 70. B, echtgenoot van A, heeft geen inkomen. A heeft recht op een toeslag van 30. Vervolgens gaat B een inkomen verwerven van 35.

Op grond van artikel 7 van de wet wordt 5 en 30% van 30 vrijgelaten. In totaal derhalve 14. De resterende toeslag voor A bedraagt dus 9. Het totale gezinsinkomen komt op 114. B wordt ziek en ontvangt 24,5 aan ZW-uitkering. 5 en 30% van 19,5 wordt vrijgelaten (totaal 10,85). Zijn toeslag nu bedraagt 16,35. Het totale gezinsinkomen bedraagt dan 110,85. Zou de ZW-uitkering volledig verrekend worden, dan zou het gezinsinkomen onmiddellijk terugvallen tot 100.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt wat de opbrengst van arbeid is van degene die wel in dienstbetrekking werkzaam is, doch niet in dienstbetrekking bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de CSV. Dit zijn derhalve de ambtenaren, de militairen en het huispersoneel.

Teneinde te bereiken dat de gelden en alle andere voordelen welke uit die dienstbetrekking zijn genoten, op dezelfde wijze worden gewaardeerd als de voordelen genoten uit een dienstbetrekking bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de CSV wordt in het tweede lid het bepaalde bij of krachtens de artikelen 5 tot en met 8 van die wet van overeenkomstige toepassing verklaard.

In het derde lid is op grond van dezelfde overwegingen als bij artikel 3, tweede lid, onderdelen b, c en d bepaald dat een uitkering die naar aard en strekking overeenkomt met een loondervingsuitkering in de zin van de wet, zolang de dienstbetrekking voortduurt, en een vakantie-uitkering niet als opbrengst van arbeid worden beschouwd.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt het inkomen uit arbeid van degenen, die niet in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking werkzaam zijn, doch een met een dienstbetrekking te vergelijken arbeidsverhouding in de zin van de sociale verzekeringswetten hebben, zoals het geval kan zijn bij thuiswerkers, artiesten, musici etc. voor zover zij niet verplicht verzekerd zijn. Deze personen verrichten arbeid in het economisch verkeer, waarmee het behalen van enig voordeel wordt beoogd, zonder dat er sprake is van een dienstbetrekking of onderneming.

De verschuldigde opslagpremies AKW, AWBZ en AAW moeten in mindering worden gebracht. De Toeslagenwet is op bruto-basis gekoppeld aan het minimumloon. Dat betekent dat op de toeslag AOW/AWW-premie wordt ingehouden, terwijl de opslagpremies voor rekening van het Toeslagenfonds komen. Indien iemand zelf de opslagpremies verschuldigd is, dienen deze voor het berekenen van de toeslag in mindering te worden gebracht. Zou dit niet gebeuren, dan zou de toeslag onvoldoende zijn om het relevante sociale minimum te garanderen. Met de gekozen formulering wordt bereikt, dat de verschuldigde opslagpremies worden berekend zonder toepassing van de premievrijstellings- en reductieregeling. De berekening van de premie met inachtneming van deze regeling zou voor het uitvoeringsorgaan niet mogelijk zijn, omdat deze mede afhankelijk is van de belastingvrije som van degene, die aanspraak maakt op een toeslag en van zijn eventuele echtgenoot. Deze belastingvrije sommen kunnen eerst na afloop van het kalenderjaar definitief worden berekend.

Artikel 6

In dit artikel wordt, evenals in het bestaande inkomensbesluit AAW en de bestaande minimumdagloonregelingen, aangesloten op de in de Wet op de inkomstenbelasting vastgelegde systematiek. Een inkomstenbron die reeds als opbrengst van arbeid bedoeld in de artikelen 3 tot en met 5 van dit besluit, of als inkomen in verband met arbeid, bedoeld in artikel 7, is aangemerkt, kan niet nogmaals onder het winstbegrip begrepen worden.

Eerste lid

In het eerste lid is bepaald wat onder winst uit bedrijf en zelfstandig uitgeoefend beroep dient te worden verstaan. Dit winstbegrip is overgenomen uit de Wet op de inkomstenbelasting 1964, komt overeen met het in die wet gehanteerde begrip winst uit onderneming en dient dan ook overeenkomstig te worden uitgelegd.

In de Wet op de inkomstenbelasting wordt eerst aangegeven waaruit, gedurende het bestaan van een onderneming, de winst bestaat (het zgn. «totale-winstbegrip» van artikel 7) en vervolgens hoe de winst moet worden toegerekend aan de respectieve kalenderjaren (het zgn. «jaarwinstbegrip» van de artikelen 9 e.v.).

De «totale winst» is een ruim begrip: «het bedrag van de gezamenlijke voordelen, die, onder welke naam en in welke vorm ook, worden verkregen uit onderneming». Hieronder vallen ook min of meer incidentele voordelen die uit de onderneming voortvloeien, zoals de winst, behaald bij de verkoop van een bedrijfsauto. De winst wordt «nominalistisch» berekend, volgens het zgn. gulden-is-gulden-stelsel, d.w.z. er wordt geen rekening gehouden met de waardeverandering die de munteenheid kan hebben ondergaan.

De «jaarwinst» wordt bepaald volgens «goed koopmansgebruik», met inachtneming van een bestendige gedragslijn die onafhankelijk is van de vermoedelijke uitkomst en die slechts gewijzigd kan worden als goed koopmansgebruik dit rechtvaardigt. Dit biedt de ondernemer de mogelijkheid zelf binnen zekere grenzen een bepaald systeem van jaarlijkse winstberekening te kiezen.

Een systeem dat in overeenstemming is met de bedrijfseconomische theorie is in het algemeen in overeenstemming met goed koopmansgebruik, tenzij het niet strookt met de belastingwet, de algemene opzet van de belastingwet casu quo een beginsel van de belastingwet. Op dit gebied is een zeer uitgebreide jurisprudentie ontwikkeld.

De bestendige gedragslijn houdt in, dat een eenmaal gekozen systeem dat in overeenstemming is met goed koopmansgebruik niet zonder meer mag worden vervangen door een ander, een en ander ten einde te voorkomen dat willekeur of uitsluitend fiscale motieven een rol zouden kunnen spelen.

Teneinde uit de jaarlijkse winsten uiteindelijk de totale winst te kunnen berekenen, dient gedurende het bestaan van de onderneming de eindbalans van ieder jaar gelijk te zijn aan de beginbalans van het volgend jaar. Dit wordt het beginsel van de balanscontinuïteit genoemd.

De winst behaald met of bij het staken van een onderneming dan wel met of bij overdracht of liquidatie van een gedeelte van de onderneming, winst genoten ter vervanging van door een onteigening gederfde of te derven voordelen uit onderneming en voorts voordelen uit onderneming welke niet reeds op de voet van de artikelen 9 tot en met 15 van de Wet op de inkomstenbelasting in aanmerking zijn genomen als bedoeld in artikel 16 van die wet vallen niet onder het winstbegrip voor de toepassing van de Toeslagenwet.

Artikel 7, eerste lid Algemeen

In het eerste lid worden de inkomensbestanddelen aangewezen welke als inkomen in verband met arbeid moeten worden aangemerkt. Het gaat hier om een limitatieve opsomming van inkomensbestanddelen, welke volledig met de toeslag worden verrekend.

Onderdeel a

In dit onderdeel wordt bepaald dat een loondervingsuitkering in de zin van de wet als inkomen in verband met arbeid moet worden beschouwd. De toevoeging «die naar aard en strekking daarmee overeenkomt» ziet op: uitkeringen op grond van de «oude» Werkloosheidswet (Stb. 1967, 421), uitkeringen op grond van de Wet Werkloosheidsvoorziening (Stb. 1964, 485), vergelijkbare uitkeringen voor overheidspersoneel, uitkeringen op grond van de invaliditeitswetten en de ongevallenwetten, vergelijkbare buitenlandse sociale verzekeringsuitkeringen, bovenwettelijke uitkeringen en aanvullingen op loondervingsuitkeringen.

Zoals hierboven in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3 reeds is uiteengezet, worden een ziekte-uitkering en een werkloosheidsuitkering, zolang de dienstbetrekking voortduurt, alsmede aanvullingen op die uitkeringen, als opbrengst van arbeid beschouwd, indien deze betrekking hebben op inkomen uit arbeid, waarvan op grond van artikel 7 van de wet een gedeelte is vrijgelaten.

Onderdeel b

Een uitkering op grond van een particuliere verzekering wegens inkomensderving, gesloten ten behoeve van de werknemer in het kader van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst, is eveneens als inkomen in verband met arbeid te beschouwen. Het gaat hier om uitkeringen die vergelijkbaar zijn met aanvullingen op loondervingsuitkeringen en bovenwettelijke uitkeringen. Uitkeringen op grond van particuliere verzekeringen gesloten door zelfstandigen of door werknemers «los» van de arbeidsovereenkomst in de privésfeer, worden niet als inkomen in verband met arbeid aangeduid.

Onderdeel e

Met de gekozen formulering wordt bereikt, dat uitkeringen zowel op grond van vrijwillige als op grond van verplichte regelingen voor vervroegde uittreding als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd, alsmede uitkeringen, die daarmee naar aard en strekking overeenkomen. Te denken valt hierbij aan de zgn. overbruggingsuitkering van het Bedrijfspensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen.

Onderdeel g

Onder loon uit vroegere dienstbetrekking wordt verstaan alle voordelen welke een werknemer uit vroegere dienstbetrekking geniet. Te denken valt hierbij aan periodieke uitkeringen die voortvloeien uit een stamrecht dat als schadeloosstelling voor gederfd inkomen is toegekend. Een en ander voor zover deze inkomensbestanddelen niet reeds op grond van de onderdelen a, b, c, d, e en f als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd.

Onderdeel h

Een toeslag moet bij de bepaling van de «resterende toeslag» in aanmerking worden genomen, teneinde overcompensatie te voorkomen.

Onderdeel p

In het algemeen gedeelte van deze nota van toelichting is aangegeven, dat het recht op studiefinanciering voorgaat op het recht op toeslag. In dit onderdeel is aangegeven dat een beurs en een aanvullende beurs, op grond van de Wet op de studiefinanciering ten behoeve van studerenden van 18 jaar en ouder, die volledig onderwijs volgen, alsmede beurzen, die daarmee naar aard en strekking overeenkomen, als inkomen in verband met arbeid worden aangeduid.

Onderdeel q en r

Een bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de Stichting ontwikkeling en sanering midden- en kleinbedrijf en een maandelijks vergoeding van de Stichting ontwikkelings- en saneringsfonds voor de landbouw worden eveneens als inkomen in verband met arbeid beschouwd. Deze vergoedingen hebben het karakter van inkomensdervingsuitkeringen.

Tweede lid, onderdeel a

In het eerste lid van artikel 7 is via onderdeel g, loon uit vroegere dienstbetrekking als inkomen in verband met arbeid aangeduid. Dit betekent dat ook aanspraken die tot het loon uit vroegere dienstbetrekking behoren tot het loon worden gerekent. Dit zou er toe leiden dat de toeslag onvoldoende is om het relevante sociale minimum te garanderen. Daarom is bepaald dat dergelijke aanspraken niet tot het loon behoren. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het werkgeversaandeel ten behoeve van de premieheffing voor de werknemersverzekeringen.

Onderdeel b

Een eenmalige uitkering welke na beëindiging van de dienstbetrekking aan de werknemer wordt betaald wordt buiten beschouwing gelaten.

Onderdeel c

Op grond van de artikelen 24 en 48 van de Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid wordt, binnen bepaalde grenzen, aan personen, die voor de Toeslagenwet niet als gehuwd worden aangemerkt, tussen de 21 en 27 jaar een verhoging op de loondervingsuitkering gegeven, teneinde het voor hen geldende relevante sociale minimum te garanderen. Indien deze verhoging met een eventuele toeslag zou worden verrekend, zou het effect van de verhoging teniet worden gedaan en zou een totale bruto uitkering van 70% van het bruto-minimumloon resulteren, hetgeen voor deze groep nu juist onvoldoende is om het netto relevante sociale minimum te garanderen.

Onderdeel d

Op grond van de overwegingen genoemd in de toelichting op artikel 3, tweede lid, onderdeel d, dienen ook vakantie-uitkeringen, over inkomensbestanddelen, die als inkomen in verband met arbeid beschouwd worden, niet in aanmerking te worden genomen.

Onderdeel e

Bij een aantal bedrijfsverenigingen (met name de Bedrijfsvereniging voor het Agrarisch Bedrijf en de Bedrijfsvereniging voor de Bouwnijverheid) wordt, in aansluiting op het beloningssysteem tijdens werken, een vakantiebon verstrekt naast de loondervingsuitkering.

Op grond van artikel 7, eerste lid, onderdeel a moet deze vakantiebon voor het recht op toeslag als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd. Aangezien de vakantiebon eerst op een later tijdstip wordt verzilverd, zou dit er toe leiden dat degene, die een vakantiebon naast een loondervingsuitkering ontvangt, een inkomen zou genieten dat minder bedraagt dan het relevante sociale minimum. Daarom is in onderdeel e bepaald dat een vakantiebon, ongeacht of deze een waarde vertegenwoordigt van 70% of 100% van de waarde van vakantiebonnen, die tijdens werken ontvangen worden, niet als inkomen in verband met arbeid wordt beschouwd.

Onderdeel f

Op grond van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 4 oktober 1985 (RSV, 1986, 21) wordt de directeur-groootaandeelhouder niet als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen beschouwd, indien de feitelijke gezagsverhouding ontbreekt. In het kader van dit besluit worden de arbeidsinkomsten van deze directeur-groootaandeelhouder als inkomen uit arbeid beschouwd uit een dienstbetrekking, doch niet

in de zin van artikel 3a, eerste lid, van de CSV. Dit betekent dat uitkeringen in geval van loonderving op grond van een (aanvullende) verzekering, welke door de vennootschap ten behoeve van deze directeur-grootheidhouder wordt afgesloten, als loon uit vroegere dienstbetrekking zouden moeten worden beschouwd. Het zal hier gaan om uitkeringen op grond van een vrijwillige verzekering ZW/WAO of op grond van een particuliere verzekering. In het kader van dit besluit dienen deze inkomensbestanddelen echter buiten beschouwing te worden gelaten. Dit is via dit onderdeel geregeld door een uitkering, die naar aard en strekking overeenkomt met een loondervingsuitkering in de zin van de wet uit te zonderen. Deze formulering impliceert dat loondervingsuitkeringen, met name zal het hier gaan om AAW-uitkeringen, wel als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd.

Artikel 8, eerste lid

In dit artikel wordt bepaald, wat als inkomen uit of in verband met arbeid beschouwd moet worden op de dag, dat aanspraak op toeslag wordt gemaakt. Hoofddregel is daarbij het tot een dag herleide inkomen gedurende het betalingstijdvak van de loondervingsuitkering, dat de persoon, die aanspraak maakt op toeslag, en zijn eventuele echtgenoot, op de dag, dat recht op toeslag ontstaat, verwerven dan wel redelijkerwijs geacht kunnen worden te zullen verwerven. Deze wijze van berekening (middeling) kan zowel worden toegepast bij vast verdiend inkomen als bij wisselende inkomsten.

Tweede lid

Dit onderdeel geeft aan op welke wijze de vaststelling van de hoogte van de toeslag moet plaatsvinden indien zich tijdens het betalingstijdvak bepaalde structurele inkomensmutaties voordoen. Het gaat hierbij om die gevallen waarbij een bestendige inkomensbron voor het eerst ontstaat dan wel vervalt.

Teneinde te voorkomen dat deze mutatie zou moeten leiden tot een aanpassing van de toeslag over het reeds verstreken gedeelte van het betalingstijdvak is hier bepaald dat met deze mutaties alleen gedurende het resterende gedeelte rekening wordt gehouden.

Derde lid

Hier wordt een definitie van het betalingstijdvak gegeven.

Vierde lid

Hierbij wordt aangegeven op welke wijze de herleiding naar een inkomen per dag moet plaatsvinden.

Vijfde en zesde lid

Aangezien bij wisselende inkomsten en bij inkomsten uit een zelfstandig uitgeoefend beroep of bedrijf een beoordeling gebaseerd op het betalingstijdvak niet goed mogelijk is, zijn in het vijfde en zesde lid bepalingen opgenomen om in die gevallen een aanknopingspunt te hebben naar het verleden.

Het vijfde lid ziet op situaties waarin inkomenselementen niet regelmatig worden verworven, maar, omdat het om looninkomen of bijverdiensten gaat, zonder veel moeite zijn te traceren.

Het zesde lid ziet op de situatie, dat degene die aanspraak maakt op een toeslag of zijn echtgenoot een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent.

In die gevallen zal dit inkomensbestanddeel mede aan de hand van het bepaalde in artikel 6 worden vastgesteld, waarbij in het algemeen – omdat is aangesloten bij het winstbegrip uit de Wet op de inkomstenbelasting – zal moeten worden uitgegaan van het bedrag, dat bij de aangifte inkomstenbelasting als winst uit onderneming is opgegeven.

Zevende lid

Het zevende lid bevat de mogelijkheid voor de bedrijfsvereniging tot een andere inkomensvaststelling te komen, indien toepassing van het eerste tot en met het zesde lid tot een kennelijk onredelijk resultaat leidt.

Artikel 9

Op grond van artikel XV van de Wet premieheffing over uitkeringen wordt in het jaar 1987 aan bepaalde groepen werknemers, die gelijktijdig loon en een of meerdere loondervingsuitkeringen ontvangen, een eenmalige uitkering toegekend om de inkomensachteruitgang, ontstaan als gevolg van de invoering van genoemde wet, voor dat jaar te compenseren. Teneinde te voorkomen dat deze compensatie geheel of gedeeltelijk zou worden verrekend met een eventuele toeslag is in dit artikel bepaald dat deze eenmalige uitkering niet als opbrengst van arbeid of als inkomen in verband met arbeid wordt beschouwd.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf